

ОСОБЛИВОСТІ МОВИ МАНґИ ЯК ОДНОГО З РІЗНОВИДІВ МОВИ МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ ЯПОНІЇ

FEATURES OF THE LANGUAGE OF MANGA AS ONE OF THE TYPES OF THE LANGUAGE OF MASS CULTURE OF JAPAN

Комарницька Т.К.,

orcid.org/0000-0001-7196-0066

кандидат філологічних наук, доцент,

докторант кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка

У японських коміксах манґа, які являють собою яскравий жанр сучасної японської масової культури, функціонує різновид мови, що відрізняється від літературного стандарту на всіх мовних рівнях. На фонетичному рівні мові манґи притаманне стягнення двох сусідніх голосних звуків на межі частин складного слова в один, емфатичне скорочення відкритого складу, емфатичне подовження голосних, асиміляція дзвінкого м'якопіднебінного проривного приголосного /r/ за зразком кансайського діалекту японської мови, редукція голосного у позиції перед приголосним /n/ із подвоєнням останнього, редукція одного чи двох голосних у позиції після приголосного /n/, перетворення подовженого голосного на короткий у позиції в кінці слова. На лексичному рівні мова манґи послуговується сленґізмами, лексичними діалектизмами, просторічною та пейоративною лексикою, а також невмотивованими запозиченнями з англійськими. На морфологічному рівні мові манґи притаманне вживання ненормативних зв'язок, ненормативне відмінювання дієслів, просторічно-розмовне скорочення у флексії тривалого виду дієслова, редукція заперечної форми дієслова з подальшою редукацією задля підсилення значення, нехтування відмінковими частками. На синтаксичному рівні мова манґи характеризується надмірним уживанням неповних речень (еліптичних і номінативних), а також порушенням порядку слів у реченні, який у японській мові є суворо фіксованим (порушення порядку слів представлено інверсією та парцеляцією). При цьому деякі неповні речення представлені одним словом-вигуком. Фонетичні девіації у мові манґи ідентичні до тих, що наявні у розмовному мовленні, просторіччі, діалектах. Девіації на лексичному рівні відповідають просторіччю, сленґу, територіальним діалектам і меншою мірою макаронічному мовленню. Відхилення на морфологічному рівні відповідають територіальним і просторічним мовним девіаціям, а на синтаксичному – неформальному розмовному стилю і просторіччю. У зв'язку з різноплановістю мовних відхилень від літературного стандарту постає проблема визначення соціофункційного статусу мови масової культури.

Ключові слова: японська мова, літературна мова, мова масової культури, мовні девіації, відхилення від літературної норми.

Japanese manga comics that are a vivid genre of modern Japanese mass culture are characterized by a kind of language that differs from the literary standard at all linguistic levels. At the phonetic level, the manga language is characterized by the contraction of two adjacent vowel sounds on the border of the parts of a compound word into one, emphatic shortening of an open syllable, emphatic lengthening of vowels, assimilation of the sonorous soft palatal breakthrough consonant /g/ according to the model of the Kansai dialect of the Japanese language, reduction of the vowel in the position before consonant /n/ with the doubling of the latter, reduction of one or two vowels in the position after the consonant /n/, transformation of a long vowel into a short one in the position at the end of the word. At the lexical level, manga language uses slang words, dialect words, colloquial and pejorative vocabulary, as well as unmotivated borrowings from English. At the morphological level, manga language is characterized by the use of non-normative conjunctions, non-normative conjugation of verbs, colloquial reduction in the inflection of the continuous form of the verb, reduction of the negative form of the verb followed by reduplication to strengthen the meaning, omission of case particles. At the syntactic level, the language of manga is characterized by excessive use of incomplete sentences (elliptical and nominative ones), as well as a violation of the order of words in a sentence, which is strictly fixed in the Japanese language (violation of word order is represented by inversion and parcellation). At the same time, some incomplete sentences are represented by single interjection. Phonetic deviations in the manga language are identical to those found in colloquial speech, vernacular, and dialects. Deviations at the lexical level correspond to colloquial speech, slang, territorial dialects and, to a lesser extent, macaronic speech. Deviations at the morphological level correspond to territorial and colloquial language deviations, and at the syntactic level – to the informal conversational style and colloquialism. In connection with the diversity of language deviations from the literary standard, the problem of determining the socio-functional status of the language of mass culture arises.

Key words: Japanese language, literary language, language of mass culture, language deviations, deviation from the literary norm.

Постановка проблеми. Масова культура, що почала формуватися у ХХ ст. і на сьогодні продовжує свій розвиток, змінила глобальну культурну парадигму, адже захопила практично весь світ. При цьому вона почала впливати на різноманітні

сфери життя, у тому числі й на мову, оскільки більша частина її жанрів має мовне оформлення. Відповідно, як нам видається, можемо стверджувати, що паралельно до літературної мови сформувався окремий різновид мови – мова масової

культури, описати який у соціолінгвістичних і стилістичних термінах доволі складно, оскільки це не функційний чи експресивний стиль і не соціолект. Гадаємо, що найповніше розкрити сутність мови масової культури нам вдасться, якщо розглянемо мовні особливості всіх провідних жанрів масової культури, а відтак узагальнимо наші спостереження за ними. Матеріал ми обрали японськомовний, оскільки сучасна японська масова культура являє собою непересічне явище, яке підкорило чимало інших країн світу. Очевидно, що в межах однієї статті неможливо розглянути мову всіх жанрів масової культури, тому ми зосередимо свою увагу на одному – японських коміксах манга (сам термін є японським запозиченням, однак візьмемо на себе сміливість надалі відмінювати його за правилами української мови). Феномен манги, безперечно, є масово-культурним. Як пише Л.М. Олійник, у сучасній Японії мангу читають усі: жінки й чоловіки, діти й дорослі, школярі, студенти, професори, службовці, домогосподарки, поліцейські – будь-хто; і всюди: біля полиць книгарень, у транспорті, на вулиці, у парку, у кав'ярнях, удома, у школі, в університеті – будь-де [4, с. 111]. Такий багатомірний характер цільової аудиторії цього культурного продукту дійсно дуже чітко вказує на те, що він належить до масово-культурного, оскільки він орієнтований на масу, а це невідомий глядач чи слухач, якого неможливо описати, тому що він традиціоналіст, новатор, космополіт, ентузіаст мистецтва, байдужий, ідеаліст, цинік тощо; і це не окремі верстви населення, а величезна маса, незалежно від освіти, посади, статусу тощо) [5, с. 66]. Отже, споживачем масової культури може бути будь-хто, і всеохопність цільової аудиторії манги дуже наочно це демонструє. Якими ж є причини настільки великої популярності манги в Японії? Деякі дослідники вважають, що тут дається взнаки інфантильність японців [10, с. 79]; інші ж наводять цілий комплекс можливих причин:

- манга чорно-біла, що значно здешевлює процес її створення і друку, тобто робить її доступнішою для широкого загалу читачів;

- формат малюнків, розташування кадрів, персонажі, динаміка зображень дій героїв є різноманітними;

- мова манги максимально лаконічна, текст друкується типографським шрифтом із використанням ієрогліфіки, що вмщує більше інформації в менший обсяг кадру;

- фон на малюнках часто замінюється символічними трафаретними формами;

- зовнішній вигляд персонажів манги часто стандартизований, що полегшує їхнє візуальне впізнавання;

- часто манга є довгою, містить понад сто сторінок, складається з багатьох томів тощо;

- манга завдяки багатомірній оповіді може мати декілька фабульних ліній, сюжетних розгалужень тощо;

- манга не обмежена рамками стилю, зовнішність персонажів манги частіше обумовлюється їхніми переживаннями, почуттями, емоціями тощо, ніж вимогами жанру [4, с. 110–111].

Завдяки вказаним особливостям цей жанр, що десятиліттями утримує стабільно високі рейтинги серед японської аудиторії, відносно нещодавно став надзвичайно популярним і за кордоном, приваблюючи здебільшого молодь [6, с. 402]. Манга захоплює й український ринок, її в українському перекладі випускають видавництва «Наша ідея», «Iron Manga», «Мальопус» тощо. Як видається особисто нам, популярність манги викликана навіть не стільки вказаними вище причинами, скільки тим, що її формат відповідає притаманній сучасній людині кліповій свідомості, яка виникла через зростання темпу життя й кількості інформації, що унеможливило концентрування на великих текстових масивах, наприклад, романах. Відповідно, тенденцією всіх ЗМІ стало спрощення інформації, скорочення текстів, збільшення кількості фото й відео, що дозволяє швидше та без особливих інтелектуальних витрат засвоїти повідомлення [1, с. 15]. І сама масова культура, трансльована ЗМІ у такому спрощеному форматі, створює культуру, яку можна назвати «мозаїчною», «кліповою» [2, с. 59]. Отже, на нашу думку, ці міркування підтверджують, що манга являє собою такий собі «концентрований згусток» масової культури, ввібравши в себе всі основні особливості останньої, отже, і мова манги однозначно репрезентуватиме більшість девіацій, притаманних мові масової культури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Феномен манги привертає увагу як японських, так і зарубіжних дослідників, однак здебільшого їхні наукові пошуки зосереджуються на культурологічному аспекті цього жанру і пошуку його місця у літературному процесі; лінгвістичних же розвідок поки бракує. Так, у статті Шііна Юкарі (椎名ゆかり) натрапляємо на роздуми про мангу як «нову літературу» («新たな文学») XXI ст. [11, с. 146]. Окрім цього, дослідниця слушно зазначає, що спершу мангу сприймали і критикували як щось низькопробне («低俗な読み物»), однак на сьогодні ставлення до цього жанру

кардинально змінилося, і ним, зокрема, поповнюють свої фонди бібліотеки, а критики відзначають її цінність як графічної новели (マンガである「グラフィック・ノベル」を価値ある読み物としてとらえ) [11, с. 146]. До речі, у такій кардинальній зміні оцінки манги простежуємо паралель із переломом у ставленні до масової культури протягом ХХ ст. – від категоричного її засудження, несприйняття і протиставлення культурі високій представниками Франкфуртської школи до схвалення і захоплення у рамках постмодернізму, що фактично спричинило радикальну зміну глобальної культурної парадигми.

Детальний аналіз манги як масово-культурного явища подає у своїй праці Катагірі Шінджі (片桐新自). Дослідник, зокрема, наводить такі характеристики сучасної манги:

- різноманіття жанрів (націленість на абсолютно різну читацьку аудиторію);
- утвердження як одного з каналів медіа;
- величезні тиражі;
- вульгарність змісту – прості веселощі, секс і жорстокість як основні теми [9, с. 48, с. 53].

До речі, на надзвичайне різноманіття жанрів манги звертає увагу й українська дослідниця Л. Олійник, яка пише: «Ми схильні розглядати японські манга як окремий повноцінний вид сучасної художньої літератури, у рамках якого вже сформувалася власна жанрова палітра. Жанри манга, у свою чергу, розподіляються як за цільовою аудиторією свого призначення: кодомомуке манга, шьонен, шьодзьо, сейнен, джьосей, так і за змістом творів: меха, еччі, хентай, сентай, шьотакон тощо. Для всіх цих сучасних жанрів манга, як і будь-яких інших літературних жанрів, властиві єдність форми та змісту, тобто композиційної структури й історично обумовленої своєрідності художньо-образних і стилістичних засобів зображення дійсності, ідейно-тематична своєрідність, специфічні морально-етичні цінності, особливий склад головних і другорядних героїв та персонажів творів, типовий характер їхніх вчинків тощо» [4, с. 111]. Отже, манга дійсно є фактично «новою літературою», як про це писала Шііна Юкарі. Цінними для нас є й інші узагальнення Катагірі Шінджі, а саме констатація великих тиражів манги й утвердження її як одного з каналів медіа, адже ці характеристики свідчать про належність манги саме до масової культури, оскільки вказують на її масовість і належність до засобів масової комунікації, які, власне, і є ретрансляторами масової культури. Остання ж характеристика манги, яку подає Катагірі Шінджі, взагалі безпосередньо стосується наших міркувань про

мову манги як один із різновидів мови масової культури, оскільки вульгарність змісту забезпечують здебільшого саме лінгвістичні засоби; відповідно, звідси можемо відразу припустити наявність у мові манги значної кількості вульгаризмів і просторічної лексики. Приклади манги, що їх наводить у своїй праці Катагірі Шінджі, також яскраво демонструють особливості мови цього жанру масової культури, що є девіантними порівняно з літературним стандартом [9, с. 49]. Окрім цього, дослідник пояснює експлуатацію комічного і теми сексу у манзі, зазначаючи, що інтерес до сексу – це базове людське бажання, яке манга стала задовольняти з 1960-х років [9, с. 49], а сміх – це традиційно базовий елемент манги, який є одним з основних факторів популярності манги в масах [9, с. 48–49]. До речі, гіперболізований еротизм і неприхований інтерес до сексу – це яскрава риса сучасної масової культури Японії, що знаходить свій вияв і в інших масово-культурних жанрах, наприклад, аніме з окремим його різновидом хентай, а також телешоу з шокуюче (на думку іноземців) еротичними сюжетами.

Ще одна дослідниця, Ічіномія Масако (一宮真佐子), аналізуючи тематику сучасної манги, зазначає, що цей жанр масової культури має надзвичайно широку цільову аудиторію, а особливо впливає на світогляд японців від 20 до 50 років [8, с. 14]. Дослідниця також подає статистичні дані, за якими тираж манги в Японії становить 40% загального накладу всієї друкованої продукції (станом на 2008 рік) [8, с. 14]. Якщо порівняти динаміку японського видавничого ринку, то ці цифри можемо порівняти з даними японського дослідника манги А. Фуджітаке, який в своїй праці 2001 року подає дані за 1999 рік: із 16 японських періодичних видань, разовий наклад яких перевищує 1 млн. примірників, 11 видань – це манга; частка манги на ринку друкованої продукції становила понад 35% від усього обсягу друкованої продукції країни [4, с. 112–113]. Отже, констатуємо явний приріст обсягів видання манги; шкода, однак, що нам не вдалося відшукати новіші статистичні дані.

Конкретні обсяги тиражів ми знайшли тільки у праці Танімото Нахо (谷本奈穂) аж за 1997 рік, де подано статистику в 1 млрд. 800 млн. примірників манги, яку японці купують щорічно [12, с. 62]. Попри явну застарілі дані ці цифри, безперечно, вражають. Окрім цього, дослідниця також наводить результати соціологічного опитування, згідно з яким мангу читає 90% учнів молодшої та середньої школи, 80% учнів старшої школи і 60% студентів та працюючої молоді [12, с. 62].

Постановка завдання. Всі наведені вище дані є надзвичайно цінними з погляду демонстрації впливу мови манги на японців, а особливо на молодь. Регулярно читаючи мангу, молоде покоління засвоює і мову, якою написані твори цього жанру масової культури, сприймає її як стандартну, як норму, хоча, як буде продемонстровано нижче, мова манги відрізняється від літературної, подеколи порушуючи її норми, а, отже, нав'язує своїм споживачам девіантну модель комунікативної поведінки. Дійсно, як слушно зауважує Л.М. Олійник, мова манги через її надзвичайну популярність серед молодого покоління японців поступово й неухильно починає впливати на конвергентний розвиток і структуру японської розмовної та літературної мови [4, с. 111]. Отже, нижче маємо намір розглянути особливості мови манги на кожному мовному рівні з метою продемонструвати комплексний характер її відмінності від літературного японського мовного стандарту.

Виклад основного матеріалу. Як пише у своїй праці «Стиль японської мови» (日本語のスタイルブック) Табашіма Тадао, мова героїв манги практично не відрізняється від сучасної розмовної японської мови, оскільки 90% текстів цих творів являє собою пряме мовлення персонажів, яке відображається на малюнку у вигляді спеціального графічного оформлення – колоподібного окреслення [4, с. 112]. Загалом можемо погодитися з дослідником: за нашими спостереженнями, мова манги дійсно імітує розмовне мовлення, при цьому, однак, у ній наявні і певні специфічні риси, які являють собою ще більше відхилення від стандарту, ніж це собі дозволяє розмовний стиль. До речі, на мовні девіації у мові європейських та американських коміксів звертають увагу і західні дослідники [7, с. 21].

Ми ж для прикладу розглянемо уривок із японськомовної манги *ラブコン*:

- なんや二の犯人みたいなシルエット
- めっちゃ ええ人やーんっ
- でしょーっ 運命感じちゃうでしょーっ
- 感じるーっ♥
- それでえ 今度お礼のプレゼント渡してその時告白しよ思っんですっ
- まーじでえっ!?
- プレゼントって何がいいですかねえっ
- せやなー
- 聖子ちゃん料理得意なんやからケーキとか焼いて女の子度UPとかは!?
- あーっ いいかもーっ
- なんやそれ おまえ作れもせんくせに!!

- あー言うたな! ? そんなん言うんやったら作れへんでっ

- それであまったらあたしにもください♥

- 結局それかい

- ほな小泉先輩も一緒に作りましょうよー大谷先輩のために♥

- え〜〜〜大谷にイ〜?

- 明日放課後材料買(こ);買うて家庭科室で待ってます♥

- ほんま?じゃ行くっ試験係で♥

- そんなんいらんいらん

- がんばれーっ 応援するでーっ

- がーんばーりまあーすっ♥

- ええなあ告白っ あたしにもあんなかわいい時あったなあ

- えっいつっ!?

- うるさい猫あつし!!ばーん!

- がびーん

- なんでそれおまえが待ってんねん!!

- 遙かにもろたもんね〜〜

- 消せ!!今すぐ!!

- 聖子ちゃんはずごいなあ

- いつも前向きでキラキラ*しててまぶしいわ

- あたしも協力するでっ がんばってその王子様ゲットしような!!

次の日

- はい?

- 聖子ちゃんからリサに渡してって

- 手紙?

- めっちゃへこんでてひとことも口きいてくれへんねんけど なんかつた?

- え?

- 小泉センパイへ 今日はやめときます。ゴメンナサイっSeiko

- だって告白はまだしてへんはずやし・・・

- すきなヤツ?告白?オレなんもきいてへんっ

- おまえに言うても何の役にも立てへんしなあ

- どうしたんやろ・・・

У вказаному фрагменті спостерігаємо відхилення від мовної норми на всіх мовних рівнях, при цьому ці девіації є різноплановими і характерними як для просторіччя, так і для діалекту. Розглянемо їх детальніше.

Хоч як це дивно з огляду на письмову форму манги, але її мова намагається охопити у тому числі й **фонетичний рівень**. Так, нерідко текст манги фіксує редуковані й асимільовані форми слів, а також ненормативну просторічну вимову лексичних одиниць, відтворюючи на письмі емпатичну артикуляцію. Звісно, в письмовій формі неможливо відтворити різну інтонацію, модуляції голосу, підвищення і зниження тону, які використовують для емотивної чи вольової експресії [3, с. 291],

однак інші фонетичні особливості, а саме емфатичне розтягування звуку, розрив слова на склади, обривання слів тощо манга здатна відтворити засобами письма. У вказаному уривку, зокрема, спостерігаємо:

– стягнення двох сусідніх голосних звуків на межі частин складного слова в один (やめときます замість стандартного やめておきます);

– емфатичне скорочення відкритого складу (здебільшого у кінці слова) (でしょーつ замість стандартного でしょう, ですっ замість です, ですかねえっ замість ですかね (у цьому разі ще й з емфатичним подовженням голосного /e/), 行くっ замість 行く, えっいつつ замість ええいつ (у цьому разі з редукацією голосного /e/));

– емфатичне подовження голосних (感じるーつ замість літературного 感じる, それでえ замість それで, まーじでえっ замість まじで, がんばれーつ замість がんばれ, 応援するでーつ замість 応援するで, がーんばーりまあーすっ замість がんばります);

– асиміляція дзвінкого м'якопіднебінного проривного приголосного /r/ (ちやう замість літературного ちがう; така асиміляція притаманна кансайському діалекту японської мови);

– редукація голосного у позиції перед приголосним /n/ із подвоєнням останнього (そんなん замість そうなん);

– редукація одного чи двох голосних у позиції після приголосного /n/ (いらん замість стандартного いらない, もん замість もの, なんか замість なにか);

– перетворення подовженого голосного на короткий у позиції в кінці слова (やろ замість стандартного やろう).

Наведені фонетичні девіації притаманні у першу чергу розмовному мовленню, однак деякі є швидше фонетичними характеристиками просторіччя; трапляються і типові діалектні фонетичні особливості. Всі відхилення вимови від літературного стандарту автори манги відтворюють на письмі засобами японської орфографії, що включають у себе використання знаку ー на позначення подовження (який притаманний орфографії запозичень, однак у цьому разі вживається у питомо японських словах), а також маленьких літер つ, え, あ, перша з яких належить до стандартної орфографії, однак уживається з метою відтворення на письмі подвоєння приголосних звуків усередині слова, інші ж дві узагалі не входять до стандартного набору японських письмових знаків і не вживаються в літературному стандарті.

На лексичному рівні наведений уривок мови манги також містить у собі низку відхилень від літературного стандарту. По-перше, у ньому наявні сленгізми:

– めっっちゃ («надзвичайно», «дуже», відповідниками до якого у літературній мові є とても, 非常に, 極めて, すごく; саме слово спершу було діалектизмом, який згодом перейшов до молодіжного сленгу);

– まーじ («справді», відповідником якого є літературне 本当; слово притаманне насамперед дівчачому сленгу).

По-друге, спостерігаємо широке вживання лексичних діалектизмів, що належать до кансайського територіального діалекту:

– ええ人 («хороша людина» замість стандартного いい人);

– ほんま («справді» замість літературного 本当);

– ええな («добре» замість стандартного いいよ).

По-третє, трапляється просторічна лексика і слова з пейоративним забарвленням:

– просторічне ヤツ на позначення людини замість літературного 人;

– おまえ – «ти» (грубо), за нейтрального літературного відповідника あなた;

– やろ – пейоративна заключна частка;

– オレ – фамільярно-просторічне чоловіче «я» (літературний відповідник 私、僕). До речі, у фрагменті наявний також неформальний жіночий особливий займенник першої особи однини あたし.

По-четверте, спостерігаємо вживання невмотивованих запозичень за наявності цілих синонімічних рядів японських відповідників:

– シルエット «силует» замість 影法師、影絵、半面影像;

– ゲットしよう «дістаньмо», інфінітив ゲットする. Слово являє собою гібрид морфологічного типу, що складається з запозиченого з англійської мови ゲット (від англ. get) та японського дієслівного суфікса する, що творить дієслова від іменників китайського типу (канго), тобто у цьому конкретному випадку морфологічної гібридизації наявне ще й порушення японської словотвірної традиції. При цьому утворений гібрид має цілу низку питомих відповідників: 手に入れる、入手する、得る、取得する、獲得する、取る, тобто запозичувати англійське слово і пристосовувати його до граматики японської мови, створюючи морфологічний гібрид, інтралінгвістичних причин не було.

Отже, на лексичному рівні у мові манги спостерігаємо характеристики просторіччя, сленгу, територіальних діалектів, а також елементи мака-

ронічного мовлення, які можна протиставити літературній мові.

На **морфологічному рівні** також фіксуємо низку девіацій від літературного стандарту. Так, у наведеному уривку спостерігаємо:

– вживання діалектної зв'язки *や* замість літературної *だ* (なんや, ええ人や);

– відмінювання дієслів не за літературним стандартом, а за правилами кансайського територіального діалекту (*せやな* замість *しない*, *作れへん* замість *作れない*, *買うて* замість *買って*, *立てへん* замість *立てない*, *きいてへん* замість *きいていない*, *してへん* замість *していない*, *くれへん* замість *くれない*);

– просторічно-розмовне скорочення у флексії тривалого виду дієслова (*待ってます* замість літературного *待っています*);

– редуцію заперечної форми дієслова з подальшою редуплікацією задля підсилення значення (*いらんいらん* замість літературного *いらない*);

– нехтування відмінковими частками (*あたしにもあんなかわいい時あったなあ* замість *あたしにもあんなかわいい時があったなあ*; *がんばってその王子様ゲットしような* замість *がんばってその王子様をゲットしような*; *めっちゃへこんでてひとことも口きいて* замість *めっちゃへこんでてひとことも口がきいて*).

Відхилення на морфологічному рівні відповідають територіальним і просторічним мовним девіаціям.

І нарешті на **синтаксичному рівні** відхилення від літературної норми полягають у частотному вживанні неповних речень, а також засобів, побудованих на незвичному розташуванні елементів речення (порушення порядку слів). Серед речень, побудованих на бракові логічно необхідних елементів мовлення, спостерігаємо:

– номінативні речення (*なんや二の犯人みたいなシルエット; おまえ作れもせんくせに!!; え〜〜〜大谷にイ〜?; ほんま?; うるさい猫あつし!!; 次の日; 手紙?; すきなヤツ? 告白?*);

– еліпсис (*いいかも一つ; - まーじでえっ! ?; 聖子ちゃん料理得意なんやからケーキとか焼いて女の子度UPとかは! ?; 聖子ちゃんからリサに渡してて*).

Серед речень, у яких порушено порядок слів, наявні:

– інверсія (*なんやそれ; ほな小泉先輩も一緒に作りましょうよー大谷先輩のために♥; じゃ行くっ試験係で♥; ええなあ告白?*);

– парцеляція (*消せ!! 今すぐ!!*).

Окрім цього, спостерігаємо речення, представлені вигуками як знаками емоцій, що притаманно насамперед спонтанному неформальному розмовному мовленню:

– *ばーん!*

– *がびーん*

– *え?*

– *はい?*

– *あーっ*

Отже, на синтаксичному рівні також фіксуємо низку відхилень від мовного стандарту, що характерні здебільшого для неформального розмовного стилю і просторіччя.

Висновки. Розглянувши типові характеристики манги та її мови, можемо переконалися, що манга дійсно належить до японської масової культури, а її мова відрізняється від літературного стандарту на всіх мовних рівнях, а тому являє собою приклад мови масової культури, яку, на нашу думку, можна протиставити літературній, проте яка з огляду на ті характеристики, які вона виявляє на різних мовних рівнях, не є тотожною до просторіччя, соціолекту чи розмовного стилю, а тому її соціофункційний статус нам іще належить визначити.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Баніт О.Р. Роль медіа у формуванні культури особистості та суспільства. *Феномен культури постглобалізму*: зб. мат. І Міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 27 листопада 2020 р. (у 2 ч.). Маріуполь: МДУ, 2020. – Ч. II. С. 15–17.
2. Зражевська Н.І. Парадигми масифікації і демасифікації в медіакulturі. *Українське журналістикознавство*. 2013. Вип. 14. С. 57–61.
3. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилістика української мови: Підручник. Київ: Вища школа, 2003. 462 с.
4. Олійник Л.М. Особливості мови японських манґа як об'єкт лінгвістичного дослідження. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2012. Вип. 40. С. 108–118.
5. Танчер В.В., Свиридон Т.В. Масова культура в контексті демократичних перетворень ХХ століття. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Політологія. Соціологія. Право. 2013. № 2. С. 65–69.
6. Lopes, P. Culture and Stigma: Popular Culture and the Case of Comic Books. *Sociological Forum*. September 2006. Vol. 21, No. 3. P. 387–414.

7. Procházka, O. Cohesive Aspects of Humor in Internet Memes on Facebook: a Multimodal Sociolinguistic Analysis. *Ostrava Journal of English Philology*. 2016. Vol. 8, No.1. P. 7–40.
8. 一宮真佐子。ポピュラーカルチャーにおける農業・農村表象とその変化 — 現代マンガを対象として —。村落社会研究。2008. 第15巻、第1号. P. 13–24.
9. 片桐新自。マンガの社会学 —マンガを通してみる大衆意識の分析—。桃山学院大学社会学編集。1990. P. 21–53.
10. 幸田麻里子。テレビアニメにみる日本の大衆文化の位置づけの変遷。社会学部論叢。2007. 第28巻, 第1号. P. 71-79.
11. 椎名ゆかり。アメリカの図書館はいかにマンガを所蔵するようになったか —大衆文化の文化ヒエラルキーの変遷—。情報の科学と技術。2014. 64巻4号. P. 146–152.
12. 谷本奈穂。マンガ世界を通してみるユースカルチャー：内容分析の読者志向的解釈。大阪大学教育学年報。1997, 2. P. 61–75.